

STIEG LARSSON

MILLENNIUM 2

DE VROUW DIE MET VUUR SPEELDE

Over het boek

'Larsson staat op eenzame hoogte.' – *Veronica Magazine*

Twee tegenpolen, Mikael Blomkvist en Lisbeth Salander. Hij is een charmante man en een kritische journalist, uitgever van het beroemde en beruchte tijdschrift *Millennium*. Zij is een jonge, gecompliceerde, uiterst intelligente vrouw met zwartgeverfd haar, piercings en tatoeages én ze is een hacker van wereldklasse.

Drie moorden, één avond. De slachtoffers zijn twee journalisten die aan een publicatie over mensensmokkel werkten, en de voogd van Lisbeth Salander. Op het moordwapen worden de vingerafdrukken aangetroffen van Lisbeth. Het hele politieapparaat komt in beweging, maar Lisbeth is onvindbaar. Blomkvist, overtuigd van Salanders onschuld, gaat langzamerhand een verband zien tussen de drievoudige moord en het artikel in wording over vrouwenhandel.

Dan wordt een vriendin van Lisbeth ontvoerd door een motorbende. Salander laat het aankomen op een bloedige confrontatie met de onzichtbare bendeleider Zala, een bekende uit haar verleden ...

Ook dit tweede deel in de *Millennium*-serie is ongelooflijk overtuigend. Niet voor niets werden wereldwijd meer dan 80 miljoen exemplaren van de *Millennium*-boeken verkocht.

De pers over het boek

'Opnieuw is het een thriller die met kop en schouders boven de rest uitsteekt.' – *Friesch Dagblad*

'***** Honderden pagina's lang houdt Larsson dit vuurtje warm. Salander heeft alles in zich om uit te groeien tot een cultfiguur van wereldklasse.' – Nu.nl

Over de auteur

De journalist Stieg Larsson (1954-2004) was hoofdredacteur van het tijdschrift *Expo*. Larsson overleed in 2004, nog voordat zijn eerste boek werd gepubliceerd. De Zweedse en internationale critici zijn unaniem juichend over zijn *Millennium*-reeks. Na de succesvolle Zweedse verfilming werd de serie ook in de Verenigde Staten verfilmd met Daniel Craig en Rooney Mara.

Van dezelfde auteur

Mannen die vrouwen haten
Gerechtigheid

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de literaire thrillers en romans van uitgeverij Signatuur? Meldt u zich dan aan voor de literaire nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijsignatuur.nl.

STIEG LARSSON

DE VROUW DIE MET VUUR SPEELDE

Vertaald door
Tineke Jorissen-Wedzinga

© 2006 Stieg Larsson / Norstedts, Sweden
Published by agreement with Pan Agency
Oorspronkelijke titel: Flickan som lekte med elden
Vertaald uit het Zweeds door: Tineke Jorissen-Wedzinga
© 2007 Uitgeverij Signatuur, Amsterdam en Tineke Jorissen-Wedzinga
© 2015 voor deze pocketeditie
Alle rechten voorbehouden.

Omslagontwerp: Valentin&Byhr
Bewerking Nederlands omslag: Wil Immink Design
Typografie: Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN gebonden editie 978 90 5672 538 9
ISBN e-book 978 90 449 6234 5
nur 305

Eerste druk (voor deze uitgave), mei 2015
Tweede druk, e-book, mei 2015

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

PROLOOG

Ze lag met leren riemen vastgegespt op een smalle brits met een gehard stalen frame. Het tuig spande over haar borstkas. Ze lag op haar rug. Haar handen waren aan beide kanten van haar heupen aan het bed vastgebonden.

Ze had al lang geleden haar pogingen opgegeven om los te komen. Hoewel ze wakker was, lag ze met haar ogen gesloten. Als ze haar ogen open zou doen, zou het donker om haar heen zijn, de enige lichtbron was een zwak streepje licht dat boven de deur naar binnen sijpelde. Ze had een vieze smaak in haar mond en verlangde ernaar haar tanden te kunnen poetsen.

Een deel van haar bewustzijn luisterde naar het geluid van voetstappen, die aangaven dat hij zou komen. Ze had geen idee hoe laat in de avond het was, behalve dat ze het gevoel had dat het te laat werd, dat hij niet meer zou komen. Een plotselinge vibratie in het bed maakte dat ze haar ogen opendeed. Het leek alsof er ergens in het gebouw een of andere machine was aangezet. Na een paar seconden was ze er niet meer zeker van of ze het zich verbeeldde of dat het geluid echt was.

Ze streepde weer een dag in haar hoofd af.

Het was de drieënveertigste dag in gevangenschap.

Haar neus kriebelde en ze draaide haar hoofd zodat ze haar neus langs het kussen kon schuren. Ze transpireerde. Het was warm en benauwd in de kamer. Ze was slechts gekleed in een nachthemd, dat om haar heen gewikkeld zat. Als ze haar heupen optilde, kon ze de stof net met haar wijsvinger en middelvinger vastpakken en het nachthemd aan de ene kant een centimeter per keer naar beneden schuiven. Ze herhaalde de procedure met haar andere hand. Maar er bleef onder haar rug een plooi in het nachthemd zitten. De matras was bobbelig

en ongemakkelijk. Door de totale isolering werden alle kleine indrukken, waar ze zich anders weinig druk om zou maken, danig versterkt. Het tuig zat los genoeg om van houding te kunnen veranderen en op haar zij te gaan liggen, maar dat was weinig comfortabel omdat ze dan haar ene hand op haar rug moest houden, waardoor haar arm voortdurend ging slapen.

Ze was niet bang, maar voelde daarentegen een steeds grotere opgekropte woede.

Tegelijkertijd werd ze gekweld door haar eigen gedachten die steeds weer overgingen in onaangename fantasieën over wat er met haar zou gebeuren. Ze haatte de gedwongen hulpeloosheid. Hoe ze ook probeerde om ergens anders aan te denken en zo de tijd te verdrijven en de feiten te verdringen, de angst sijpelde er altijd doorheen. Die hing als een gaswolk om haar heen en dreigde haar poriën binnen te dringen en het leven te vergifigen. Ze had ontdekt dat de beste manier om haar angst de baas te blijven was om te fantaseren over iets wat haar een gevoel van kracht gaf. Ze sloot haar ogen en riep de geur van benzine op.

Hij zat in een auto, het zijraam stond open. Ze rende naar de auto toe, goot de benzine door het raam naar binnen en stak een lucifer aan. Het was secundewerk. De benzine vatte onmiddellijk vlam. Hij kronkelde van de pijn en ze hoorde hem schreeuwen van angst en pijn. Ze rook de lucht van verbrand vlees en een scherpe geur van gesmolten plastic en van het vulmateriaal dat onder de stoelzitting zat en verkoelde.

Ze was vermoedelijk even ingedommeld want ze had de stappen niet gehoord, maar was meteen klaarwakker toen de deur openging. Het licht dat door de deuropening naar binnen kwam, verblindde haar.

Hij was in elk geval gekomen.

Hij was lang. Ze wist niet hoe oud hij was, maar hij was volwassen. Hij had roodbruin samengeklit haar, een bril met een zwart montuur en een dun sikje. Hij rook naar aftershave.

Ze haatte zijn geur.

Hij stond haar een hele tijd zwijgend vanaf het voeteneinde van de brits aan te kijken.

Ze haatte zijn zwijgen.

Zijn gezicht bevond zich in de schaduw van het licht van de deuropening en ze zag alleen zijn silhouet. Hij zei opeens iets tegen haar. Hij had een donkere, duidelijke stem die elk woord laatdunkend benadrukte.

Ze haatte zijn stem.

Hij vertelde dat het haar verjaardag was en dat hij haar wilde feliciteren. Zijn stem was niet onvriendelijk of ironisch. Hij was neutraal. Ze nam aan dat hij glimlachte.

Ze haatte hem.

Hij kwam dichterbij en liep om de brits heen naar het hoofdeinde. Hij legde de buitenkant van een vochtige hand op haar voorhoofd en gleeed met zijn vingers langs haar haargrens in een gebaar dat vermoedelijk vriendelijk bedoeld was. Dat was zijn verjaarscadeau aan haar.

Ze haatte zijn aanraking.

Hij sprak tegen haar. Ze zag zijn mond bewegen maar sloot het geluid van zijn stem buiten. Ze wilde niet luisteren. Ze wilde niet antwoorden. Ze hoorde dat hij harder ging praten. Er was een vleugje irritatie over haar gebrek aan respons in zijn stem gekomen. Hij had het over wederzijds vertrouwen. Na een paar minuten zweeg hij. Ze negeerde zijn blik. Vervolgens haalde hij zijn schouders op en begon hij de leren band bij te stellen. Hij trok het tuig over haar borst wat strakker aan en boog over haar heen.

Plotseling draaide ze zich naar links – van hem af – zo abrupt ze maar kon en zo ver de leren riemen haar toestonden. Ze trok haar knieën op naar haar kin en schopte hard in de richting van zijn hoofd. Ze richtte zich op zijn adamsappel en raakte hem met de punt van haar teen ergens onder zijn kin, maar hij was voorbereid en boog opzij, en het werd slechts een lichte, nauwelijks merkbare treffer. Ze probeerde nogmaals te trappen, maar hij was al buiten haar bereik.

Ze liet haar benen weer op de brits zakken.

Het laken hing op de grond over de rand van het bed. Haar nachthemd was ver boven haar heupen naar boven gegleden.

Hij stond een hele tijd stil zonder wat te zeggen. Daarna liep hij om de brits heen en maakte hij de voetenband vast. Ze probeerde haar benen naar zich toe te trekken, maar hij greep haar bij haar ene enkel en dwong haar knie met zijn andere hand omlaag, en vergrendelde haar voet met een leren riem. Hij liep om het bed heen en gespte haar andere voet ook vast.

Nu was ze totaal hulpeloos.

Hij viste het laken op van de grond en dekte haar toe. Hij stond twee minuten zwijgend naar haar te kijken. Ze kon zijn geilheid in het donker voelen, hoewel hij daar niets van liet blijken en er niets was wat

daarop wees. Hij had vast een stijve. Ze wist dat hij zijn hand wilde uitsteken en haar aan wilde raken.

Daarna keerde hij zich om, ging naar buiten en deed de deur achter zich dicht. Ze hoorde dat de deur werd vergrendeld, wat volstrekt onnodig was omdat ze met geen mogelijkheid van het bed af zou kunnen komen.

Ze lag minutenlang naar de smalle strook licht boven de deur te staren. Vervolgens bewoog ze zich en probeerde ze te voelen hoe strak de riemen zaten. Ze kon haar knie een stukje optillen, maar het tuig en de voetriemen trokken onmiddellijk strak. Ze ontspande zich. Ze lag doodstil en staarde in het niets.

Ze wachtte en fantaseerde over een jerrycan benzine en een lucifer.

In gedachten zag ze hem gedrenkt in benzine. Ze kon het doosje lucifers in haar hand zelfs voelen, schudde het heen en weer. Het rammelde. Ze deed het doosje open en koos een lucifer. Ze hoorde hem iets zeggen maar sloot haar oren en luisterde niet naar de woorden. Ze zag zijn gelaatsuitdrukking toen ze de lucifer naar het strijkvlak bracht. Ze hoorde het schrapende geluid van zwavel op het strijkvlak. Het klonk als een langgerekte donderslag. Ze zag de vlam oplichten.

Ze glimlachte een ongenadig lachje en zette zich schrap.

Het was de nacht dat ze dertien werd.

DEEL 1

IRREGULIERE VERGELIJKINGEN

16 tot 20 december

De vergelijking wordt benoemd naar de hoogste macht (de waarde van de exponent) van de onbekende grootheden. Als deze één is, is het een vergelijking van de eerste graad. Als de macht twee is, is het een vergelijking van de tweede graad, enzovoort. Vergelijkingen van een hogere graad dan de eerste kunnen meerdere waarden voor de onbekende grootheden geven. Deze waarden worden oplossingen genoemd.

**De vergelijking van de eerste graad (de lineaire vergelijking):
 $3x-9=0$ (oplossing: $x=3$)**

1

DONDERDAG 16 DECEMBER – VRIJDAG 17 DECEMBER

Lisbeth Salander schoof haar zonnebril naar het puntje van haar neus en kneep haar ogen onder de rand van haar zonnehoed tot spleetjes. Ze zag de vrouw van kamer 32 door de zij-ingang van het hotel naar buiten komen en naar een van de groenwitgestreepte ligstoelen bij het zwembad lopen. Ze keek geconcentreerd naar de grond voor zich en leek onvast op haar benen te staan.

Salander had haar eerder alleen van een afstand gezien. Ze schatte de leeftijd van de vrouw op ongeveer vijfendertig, maar ze had een uiterlijk waardoor ze tussen de vijftientig en vijftig kon zijn. Ze had bruin haar tot op haar schouders, een langwerpige gezicht en een rijp lichaam, dat uit een postordercatalogus van dameslingerie leek te zijn geknipt. De vrouw was gekleed in sandalen, een zwarte bikini en een paarsgetinte bril. Ze was Amerikaanse en sprak met een zuidelijk dialect. Ze had een gele zonnehoed, die ze op de grond naast de ligstoel liet vallen, voordat ze de barkeeper van Ella Carmichaels bar wenkte.

Lisbeth Salander legde haar boek op haar schoot en nam een slok uit haar beker koffie, voordat ze zich uitrekte naar haar pakje sigaretten. Zonder haar hoofd af te wenden verplaatste ze haar blik naar de horizon. Vanaf haar plaats op het terras bij het zwembad kon ze tussen een groep palmen en de rododendrons bij de muur voor het hotel door, een glimp opvangen van de Caribische zee. Een stukje verderop zeilde een boot met de wind mee in noordelijke richting, op weg naar Saint Lucia of Dominica. Nog verder weg kon je de contouren ontwaren van een grijze vrachtboot op weg naar het zuiden, naar Guyana of een van de buurlanden. Een zwak briesje bestreed de warmte van de ochtend, maar ze voelde desondanks een zweetdruppel langzaam naar haar wenkbrauw sijpelen. Lisbeth Salander hield niet van bakken in de zon. Ze bracht de dagen zo veel mogelijk in de schaduw door en zat

daardoor haast permanent onder een parasol of zonnescerm. Toch was ze zo bruin als een kokosnoot. Ze was gekleed in een kakikleurige, korte broek en een zwart topje.

Ze luisterde naar de vreemde klanken van de steeldrums die uit de luidspreker bij de bar stroomden. Ze was niet het minst geïnteresseerd in muziek en kon geen onderscheid maken tussen een smartlap en een popsong, maar steeldrums fascineerden haar. Het leek onwaarschijnlijk dat iemand een olievat kon stemmen en nóg onwaarschijnlijker dat het vat zó bespeeld kon worden, dat het controleerbare geluiden afgaf die op niets anders leken. Ze ervoer de geluiden als magisch.

Plotseling voelde ze zich geïrriteerd en verplaatste ze haar blik terug naar de vrouw die net een glas met een sinaasappelkleurig drankje in ontvangst had genomen.

Dát was Lisbeth Salanders probleem niet. Ze kon alleen niet begrijpen waarom de vrouw daar bleef. Lisbeth Salander luisterde al vier nachten, sinds het stel was gearriveerd, naar de dof doorklinkende terreur die zich in de kamer van de burens afspeelde. Ze had horen huilen en zachte, opgewonden stemmen gehoord en een paar keer had ze het geluid van klappen opgevangen. De man die daarvoor verantwoordelijk was, Lisbeth vermoedde dat het haar man was, was in de veertig. Hij had donker, steil haar met een tijdloze scheiding in het midden en leek voor zaken op Grenada te zijn. Lisbeth Salander had geen idee wat hij voor beroep had, maar de man was elke ochtend netjes gekleed in een colbert en een stropdas en dronk koffie in de bar van het hotel, voordat hij zijn aktetas pakte en buiten een taxi nam.

Hij keerde laat in de middag terug naar het hotel, waarna hij ging zwemmen en met zijn vrouw bij het zwembad zat. Ze aten 's avonds altijd samen in wat een zeer discreet en liefdevol samenzijn leek. De vrouw dronk mogelijk een of twee glazen te veel, maar haar dronkenschap was niet storend of opzienbarend.

De ruzies in de kamer van de burens begonnen meestal tussen tien en elf uur 's avonds, ongeveer omstreeks de tijd dat Lisbeth in bed kroop met een boek over de geheimen van de wiskunde. Er was geen sprake van zware mishandeling. Voor zover Lisbeth door de muur heen kon opmaken, was het een slepende, zeurende ruzie. Afgelopen nacht had Lisbeth haar nieuwsgierigheid niet kunnen bedwingen en was ze op het balkon gaan staan om door de open balkondeur van het paar te horen waar het over ging. De man had meer dan een uur door de kamer heen en weer gelopen en erkend dat hij een klootzak was en

dat hij haar niet waard was. Hij had keer op keer tegen haar gezegd dat zij hem vast een stiekemerd vond. En telkens had zij geantwoord dat dat niet zo was en had ze hem geprobeerd te kalmeren. Hij was steeds feller geworden en had haar uiteindelijk door elkaar gerammeld. Tot ze hem had geantwoord zoals hij wilde: 'Ja, je bent onbetrouwbaar.' Hij had haar afgedwongen bekentenis meteen benut als excuus om haar, haar handel en wandel en haar karakter eens flink te bekritisieren. Hij had haar een hoer genoemd, een woord waartegen Lisbeth Salander ongetwijfeld in actie was gekomen als de aanklacht tegen haar gericht was geweest. Nu was dat echter niet het geval en daardoor niet háár probleem, en dus vond ze het lastig om te beslissen of ze op de een of andere manier zou reageren.

Lisbeth had ontsteld naar zijn gezeur staan luisteren, dat plotseling was overgegaan in iets wat klonk als een oplawaai. Ze had net besloten de gang op te gaan om een trap tegen de deur van de burens te geven toen het stil was geworden.

Nu ze de vrouw bij het zwembad inspecteerde, zag ze een vage, blauwe plek op haar schouder en een schaafwond op haar heup, maar verder geen opzienbarende verwondingen.

Negen maanden eerder had Lisbeth een artikel gelezen in *Popular Science*, een tijdschrift dat iemand op de Romeinse luchthaven Leonardo da Vinci vergeten was, en plotseling had ze een onbestemde fantasie ontwikkeld voor een dergelijk obscuur onderwerp als sferische astronomie. Ze had volstrekt impulsief een bezoek gebracht aan de academische boekhandel van Rome en enkele van de belangrijkste proefschriften over dat onderwerp aangeschaft. Om sferische astronomie te begrijpen had ze zich echter wel moeten verdiepen in de complexe mysteriën van de wiskunde. Gedurende haar reizen van de laatste maanden had ze vaak academische boekhandels bezocht om nog meer boeken over dat onderwerp te zoeken.

De boeken hadden voornamelijk in haar koffer gelegen en haar studie was onsystematisch geweest en zonder eigenlijk doel, totdat ze de academische boekhandel van Miami was binnengelopen en weer naar buiten was gekomen met *Dimensions in Mathematics* van dr. L.C. Parnault, Harvard University, 1999. Ze had het boek gevonden vlak voordat ze naar de Florida Keys zou vertrekken om van daaruit te gaan eilandhoppen door de Cariben.

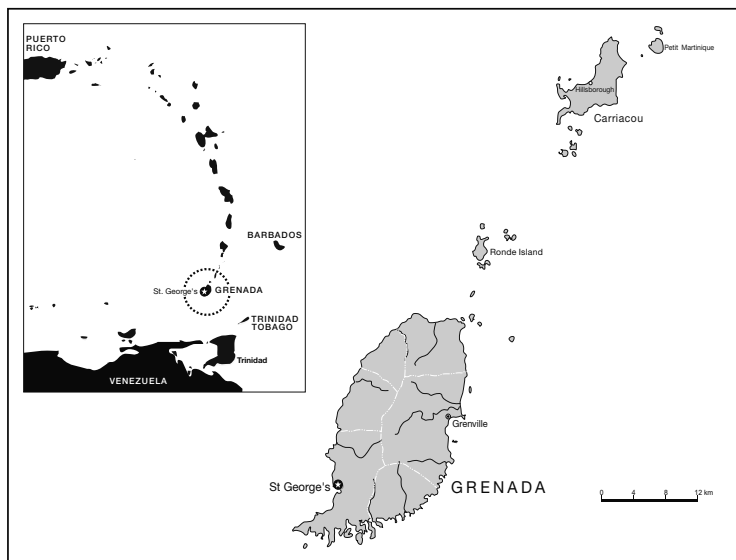
Daarna had ze Guadalupe afgewerkt (twee dagen in een onbegrijpelijk gat), Dominica (gezellig en ontspannen, vijf dagen), Barbados

(een etmaal in een Amerikaans hotel waar ze zich vreselijk onwelkom voelde) en Saint Lucia (negen dagen). Op Saint Lucia had ze wel langere tijd willen blijven, als ze geen ruzie had gekregen met een local van de jeugdliga, een knul die traag van begrip was en die tekeering in de bar van het hotel in het achterafstraatje waar ze logeerde. Uiteindelijk had ze haar geduld verloren en een baksteen naar zijn hoofd gesmeten, uitgecheckt bij het hotel en een veerboot genomen met als bestemming Saint George's, de hoofdstad van Grenada, een land waar ze nog nooit van had gehoord voor ze aan boord ging.

Ze was 's morgens om tien uur op een ochtend in november tijdens een tropische regenbui op Grenada aan land gegaan. Uit *The Caribbean Traveller* had ze begrepen dat Grenada bekendstaat als *Spice Island*, kruideneiland, en dat het een van de grootste producenten van nootmuskaat ter wereld is. Het eiland had 120.000 inwoners, maar nog eens ruim 200.000 Grenadianen woonden in de VS, Canada of Engeland, wat een indruk gaf van de arbeidsmarkt in het vaderland. Het was een bergachtig landschap rondom een dode vulkaan, de Grand Etang.

Historisch gezien was Grenada een van vele onbeduidende, voormalige Britse koloniën. In 1795 had Grenada politiek opzien gebaard nadat een vrijgelaten voormalige slaaf genaamd Julian Fedon geïnspireerd was geraakt door de Franse Revolutie en een opstand was begonnen, waardoor de Kroon zich genoodzaakt had gezien troepen te sturen om een groot aantal rebellen in de pan te hakken, neer te schieten, op te hangen en te verminken. Wat het koloniale regime had geschokt, was dat ook een aantal arme blanken zich zonder enige etiquette of consideratie met de rassengrenzen bij de opstand van Fedon had aangesloten. De opstand was neergeslagen, maar Fedon was nooit gevangengenomen; hij was verdwenen in het bergmassief van de Grand Etang, waar hij was uitgegroeid tot een plaatselijke legende van Robin Hood-achtige properties.

Krap tweehonderd jaar later, in 1979, had advocaat Maurice Bishop een nieuwe revolutie teweeggebracht, die volgens de reisgids was geïnspireerd op *the communist dictatorships in Cuba and Nicaragua*, maar van wie Lisbeth Salander een heel ander beeld had gekregen toen ze Philip Campbell had ontmoet – leraar, bibliothecaris en baptistenprediker – in wiens gastenverblijf ze de eerste dagen had geloogd. De geschiedenis kon zo worden samengevat dat Bishop een zeer populaire volksleider was geweest die een gestoorde dictator ten

val had gebracht, die bovendien een ufo-fantast was die een deel van de magere rijksbegroting besteedde aan het jacht maken op vliegende schotels. Bishop had gepleit voor economische democratie en de eerste wetgeving van het land voor gelijke behandeling tussen de seksen ingevoerd, voordat hij in 1983 werd vermoord.

Na de moord, een slachting van ongeveer honderdtwintig mensen inclusief de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Emancipatiezaken en enkele belangrijke vakbondsleiders, waren de VS het land binnengevallen en hadden zij democratie ingevoerd. Voor Grenada betekende dat dat de werkloosheid toenam van ruim zes naar bijna vijftig procent en dat de cocaïnehandel weer verreweg de belangrijkste bron van inkomsten werd. Philip Campbell had zijn hoofd geschud over de beschrijving in Lisbeths reisgids en had haar goede tips gegeven over welke personen en wijken ze na het invallen van de duisternis moest vermijden.

In Lisbeth Salanders geval waren dergelijke adviezen vrij nutteloos. Maar ze had gewoon geen kennisgemaakt met de criminaliteit van Grenada doordat ze verliefd was geworden op de Grand Anse Beach meteen ten zuiden van Saint George's, een kilometerslang en dunbevolkt zandstrand waar ze uren kon wandelen zonder met iemand te hoeven praten of zelfs ook maar iemand tegen te komen. Ze was ver-

huisd naar het Keys, een van de weinige Amerikaanse hotels aan het strand. Daar had ze zeven weken gebivakkeerd en niet veel meer gedaan dan op het strand lopen en de lokale vrucht, *chinup*, eten, die qua smaak deed denken aan bittere Zweedse kruisbessen, en waarvan ze maar geen genoeg kon krijgen.

Het was laagseizoen en nog geen derde van de kamers bij het Keys was verhuurd. Het enige probleem was dat haar rust en haar versnipperde wiskundestudie plotseling werden verstoord door de gedempte terreur in de kamer naast haar.

Mikael Blomkvist zette zijn wijsvinger op de bel van Lisbeth Salanders appartement aan de Lundagatan. Hij verwachtte niet dat ze open zou doen, maar het was een gewoonte van hem geworden om eenmaal per maand bij haar langs te gaan om te zien of er een verandering had plaatsgevonden. Toen hij de brievenbus openpeuterde, zag hij de stapel reclame. Het was even na tienen 's avonds en het was te donker om te beoordelen in hoeverre de stapel sinds de vorige keer was gegroeid.

Even stond hij besluiteloos in het trappenhuis voordat hij gefrustreerd rechtsomkeert maakte en het pand verliet. Hij wandelde in een rustig tempo naar zijn flat aan de Bellmansgatan, zette het koffiezetapparaat aan en sloeg de avondkranten open nog vóór de late uitzending van het journaal. Hij was wat neerslachtig en vroeg zich af waar Lisbeth Salander zich bevond. Hij voelde een vage ongerustheid en ging voor de zoveelste keer in zijn gedachten na wat er eigenlijk was gebeurd.

Vorig jaar kerst had hij Lisbeth Salander uitgenodigd in zijn huisje in Sandhamn. Ze hadden lange wandelingen gemaakt en zachtjes de naweën besproken van de dramatische gebeurtenissen waarbij ze dat jaar allebei betrokken waren geweest. Het jaar waarin Mikael iets had ervaren wat hij achteraf beoordeelde als een levenscrisis. Hij was veroordeeld voor laster en had een paar maanden in de gevangenis doorgebracht, zijn beroepsmatige carrière als journalist was danig verstoord en hij had met de staart tussen de benen zijn post als verantwoordelijk uitgever van het tijdschrift *Millennium* verlaten. Maar plotseling was alles anders geworden. Een opdracht om een biografie over de industrieel Henrik Vanger te schrijven, wat hij had beschouwd als een absurd goedbetaalde therapie, was plotseling veranderd in een wanhopige jacht op een doortrapte en onbekende seriemoordenaar.

Tijdens deze jacht had hij Lisbeth Salander leren kennen. Mikael voelde verstrooid aan het vage litteken dat de strop vlak onder zijn

linkeroor had gevormd. Lisbeth had hem niet alleen geholpen bij de jacht op de moordenaar, ze had letterlijk zijn leven gered.

Telkens weer had ze hem overrompeld met haar opmerkelijke vaardigheden – een fotografisch geheugen en een fenomenale computerkennis. Mikael Blomkvist vond van zichzelf dat hij goed met computers kon omgaan, maar Lisbeth Salander hanteerde computers alsof ze een pact had gesloten met de duivel. Hij was langzaam gaan inzien dat ze een hacker van wereldklasse was, en binnen de exclusieve, internationale club die zich bezighield met computercriminaliteit op het hoogste niveau was ze een legende, zij het uitsluitend onder haar pseudoniem *Wasp*.

Haar vermogen om ongemerkt een kijkje te nemen in andermans computer had hem het materiaal verschaft dat hij nodig had om zijn journalistieke nederlaag om te zetten in de Wennerström-affaire, een scoop die een jaar later nog steeds het onderwerp was van internationaal politieonderzoek naar financieel-economische criminaliteit en Mikael aanleiding gaf om regelmatig in praatprogramma's op tv te verschijnen.

Een jaar eerder had hij met immense bevrediging tegen de scoop aangekeken – als vorm van wraak en als rehabilitatie uit de journalistieke goot. Maar de voldoening was al spoedig afgenomen. Na een paar weken was hij het spuugzat om telkens antwoord te moeten geven op dezelfde vragen van journalisten en mensen van de FIOD-ECD. *Het spijt me, ik kan mijn bronnen niet prijsgeven*. Toen een journalist van de Engelstalige *Azerbajdzjan Times* zich de moeite had getroost om helemaal naar Stockholm af te reizen om dezelfde onnozele vraag te stellen, was de maat vol geweest. Mikael had het aantal interviews beperkt tot een minimum en was de laatste maanden alleen nog maar bereid geweest op te draven als 'Zij van TV 4' belde, en dat gebeurde uitsluitend wanneer het onderzoek een nieuwe, duidelijke fase inging.

Mikaels samenwerking met 'Zij van TV 4' had bovendien een geheel andere dimensie gekregen. Zij was de eerste journaliste geweest die had toegehapt op de onthulling, en zonder haar inzet op de avond dat *Millennium* de primeur had prijsgegeven, was het maar de vraag geweest of het verhaal een dergelijke impact zou hebben gehad. Pas later had Mikael gehoord dat ze haar redactie uit alle macht had moeten bewegen om het verhaal ruimte te geven. Er was enorm veel weerstand geweest om die leugenaar van *Millennium* voor het voetlicht te plaatsen en tot het moment dat de uitzending begon, was het onzeker

geweest of de batterij advocaten van de redactie het verhaal door zou laten. Diverse oudere collega's hadden hun afkeuring laten blijken en gemeend dat als ze het bij het verkeerde eind had, haar carrière voorbij was. Ze had voet bij stuk gehouden en het was het verhaal van het jaar geworden.

De eerste week had ze het verhaal zelf bewaakt, zij was immers de enige verslaggeefster die wat van het onderwerp af wist, maar ergens voor kerst had Mikael gemerkt dat alle commentaren en nieuwe wendingen in het verhaal afkomstig waren van mannelijke collega's. Met de jaarwisseling kreeg Mikael via via te horen dat zij gewoon van het onderwerp was afgehaald met de motivatie dat een dusdanig belangrijk verhaal door serieuze financieel verslaggevers moest worden behandeld en niet door een grietje uit Gotland of Bergslagen, of waar ze ook vandaan kwam. De volgende keer dat TV 4 belde en om commentaar vroeg, had Mikael gezegd dat hij zich alleen voor TV 4 uitsprak als 'Zij' de vragen stelde. Er verstreken een paar dagen van chagrijnig zwijgen voordat de jongens bij TV 4 capituleerden.

Mikaels verminderde interesse voor de Wennerström-affaire viel samen met het moment waarop Lisbeth Salander uit zijn leven verdween. Hij begreep nog steeds niet wat er was gebeurd.

Ze waren op tweede kerstdag uit elkaar gegaan en hij had haar tussen kerst en oud en nieuw niet gezien. Laat op de avond voor oudejaarsavond had hij haar gebeld, maar ze had niet opgenomen.

Op oudejaarsdag had hij twee keer bij haar aangebeld. De eerste keer had er licht gebrand in haar flat, maar ze had niet opgedaan. De tweede keer was het donker geweest. Op nieuwjaarsdag had hij nogmaals geprobeerd haar te bellen zonder dat er werd opgenomen. Daarna had hij alleen het bericht gekregen dat de abonnee niet bereikbaar was.

Hij had haar de daaropvolgende dagen twee keer gezien. Begin januari was hij, toen hij haar telefonisch niet te pakken kreeg, naar haar toe gegaan en had hij op het trapje bij haar voordeur in de portiek zitten wachten. Hij had een boek meegenomen en had vier uur gewacht voordat ze even voor elven 's avonds thuis was gekomen. Ze had een bruine doos bij zich gehad en was abrupt blijven staan toen ze hem had opgemerkt.

'Hoi, Lisbeth,' had hij gezegd en hij had het boek dichtgeslagen.

Ze had hem uitdrukkelingsloos aangestaard, zonder warmte of vriendschap in haar blik. Vervolgens was ze langs hem heen gelopen en had ze de sleutel in het slot gestoken.

‘Trakteer je me op een kop koffie?’ had Mikael gevraagd.

Ze had zich naar hem toe gekeerd en zachtjes gezegd: ‘Ga weg. Ik wil je niet meer zien.’

Daarna had ze de deur voor de neus van een hoogst verbaasde Mikael Blomkvist dichtgedaan en had hij haar de deur aan de binnenkant horen afsluiten.

De tweede keer dat hij haar zag, was maar drie dagen later. Hij was met de metro onderweg van Slussen naar T-centralen. Toen de trein op station Gamla Stan stilstond en hij naar buiten keek, zag hij haar op het perron staan, op minder dan 2 meter van hem vandaan. Hij zag haar op het moment dat de deuren dichtgingen. Ze keek vijf seconden dwars door hem heen alsof hij lucht was, voordat ze haar hielen lichtte en uit zijn gezichtsveld verdween terwijl de trein begon te rijden.

De boodschap was niet mis te verstaan geweest. Lisbeth Salander wilde niets meer met Mikael Blomkvist te maken hebben. Ze had hem net zo effectief uit haar leven gebannen als een bestand dat ze van haar computer had gewist. Zonder verdere verklaring. Ze had een ander mobiel nummer genomen en reageerde niet op e-mails.

Mikael zuchtte, zette de tv uit, liep naar het raam en keek naar het stadhuis.

Hij vroeg zich af of hij er fout aan deed om met regelmatige tussenpozen bij haar langs te gaan. Mikael's houding was altijd geweest dat als een vrouw zo duidelijk aangaf dat ze niets van hem moest hebben, hij zijn eigen weg ging. Het niet respecteren van een dergelijke boodschap was in zijn ogen hetzelfde als een gebrek aan respect voor de dame in kwestie.

Mikael en Lisbeth hadden met elkaar gevreeën. Maar dat was op haar initiatief geweest en de verhouding had een halfjaar geduurd. Als het haar beslissing was om dat verhaal net zo verrassend af te sluiten als ze het begonnen was, dan had Mikael daar geen probleem mee. Die beslissing lag bij haar. Mikael had er geen moeite mee om zichzelf te hervinden in de rol van ‘ex-vriend’, als hij dat al was, maar wat hem onthutste was Lisbeth Salanders totale afwijzing.

Hij was niet verliefd op haar; ze waren zo verschillend als twee personen maar zijn konden, maar hij mocht haar graag en hij miste dat lastige mens oprecht. Hij had gedacht dat hun vriendschap wederzijds was. Hij voelde zich kortom een idioot.

Hij bleef een hele tijd voor het raam staan kijken.

Uiteindelijk nam hij een definitief besluit.

Als Lisbeth Salander een zodanig grondige hekel aan hem had dat

ze hem niet eens gedag wilde zeggen als ze elkaar in de metro tegenkwamen, was hun vriendschap vermoedelijk passé en de schade niet te repareren. Hij zou in het vervolg geen initiatieven meer ontplooiën om weer met haar in contact te komen.

Lisbeth Salander keek op haar horloge en constateerde dat ze ondanks het stilzitten in de schaduw helemaal bezweet was. Het was halfelf 's morgens. Ze leerde een drie regels lange wiskundige formule uit haar hoofd en sloeg toen het boek *Dimensions in Mathematics* dicht. Daarna pakte ze haar kamersleutel en het pakje sigaretten van het tafeltje.

Haar kamer lag op de tweede verdieping, wat ook de bovenste verdieping van het hotel was. Ze trok haar kleren uit en liep naar de douche.

Een twee decimeter lange, groene hagedis keek haar vanaf de muur vlak onder het plafond aan. Lisbeth Salander keek terug, maar maakte geen aanstalten het beest weg te jagen. Hagedissen waren overal op het eiland. Ze slopen de kamer binnen door de jaloezieën voor het open raam, kropen onder de deur door of door het ventilatierooster in de badkamer. Ze vond gezelschap dat haar grotendeels met rust liet wel prettig. Het water was fris, maar niet ijskoud en ze bleef vijf minuten onder de douche staan om af te koelen.

Toen ze de kamer weer in kwam, bleef ze naakt voor de spiegel op de kast staan en keek ze verbaasd naar haar lichaam. Ze woog nog steeds maar veertig kilo en was iets meer dan één meter vijftig lang. Daar was weinig aan te doen. Ze had smalle ledematen als van een pop, kleine handen en weinig tot geen heupen.

Maar ze had tegenwoordig borsten.

Ze was haar hele leven zo plat als een dubbeltje geweest, net of ze nog niet in de puberteit was geweest. Het had er gewoon belachelijk uitgezien en ze had het altijd onbehaaglijk gevonden om zich naakt te moeten vertonen.

Plotseling had ze borsten. Er was geen sprake van ballonnen (dat had ze ook niet gewild en dat zou er nóg belachelijker uit hebben gezien op haar verder spichtige lichaam), maar het waren twee stevige ronde borsten van gemiddeld formaat. De verandering was voorzichtig uitgevoerd en de proporties waren volstrekt normaal. Maar het verschil was onmiskenbaar, zowel voor haar uiterlijk als voor haar hoogstpersoonlijke welbevinden.

Ze had vijf weken in een kliniek buiten Genua doorgebracht voor het verkrijgen van de implantaten die de basis vormden voor haar

nieuwe borsten. Ze had de kliniek en de artsen gekozen die de absoluut beste en meest serieuze reputatie in Europa hadden. Haar arts, een charmante, stoïcijnse vrouw genaamd Alessandra Perrini, had geconstateerd dat haar borsten fysiek onderontwikkeld waren en dat een borstvergroting daardoor op medische gronden kon worden uitgevoerd.

De ingreep was niet pijnloos geweest, maar haar borsten zagen er heel natuurlijk uit en voelden ook zo aan, en de littekens waren nu bijna verdwenen. Ze had geen seconde spijt gehad van haar beslissing. Ze was tevreden. Nu, een halfjaar later, kon ze nog steeds niet met naakt bovenlijf langs een spiegel lopen zonder stil te blijven staan en met vreugde te constateren dat haar kwaliteit van leven was verhoogd.

Tijdens haar verblijf in de kliniek in Genua had ze ook een van haar negen tatoeages laten verwijderen, een twee centimeter lange wesp aan de rechterkant van haar hals. Ze vond haar tatoeages prachtig, vooral de grote draak die van haar schouderblad tot haar bil liep, maar ze had toch besloten om de wesp te laten verwijderen. De reden was dat hij zó zichtbaar en in het oog springend was dat ze gemakkelijk herkenbaar en te identificeren was. Lisbeth Salander wilde niet herkenbaar en niet te identificeren zijn. De tatoeage was met laserbehandeling verwijderd en als ze met haar wijsvinger over haar hals streek, kon ze vaag een litteken voelen. Bij nadere inspectie bleek dat haar zongebruinde huid iets lichter was op de plaats waar de tatoeage had gezeten, maar als je vluchtig keek, was er niets van te zien. In totaal had haar verblijf in Genua omgerekend ongeveer 190.000 kronen gekost.

En dat geld had ze.

Ze stopte met dromen voor de spiegel en trok een slipje en een bh aan. Twee dagen nadat ze de kliniek in Genua had verlaten, had ze voor het eerst in haar vijftienvijftigjarige leven een zaak voor dameslingerie bezocht en het kledingstuk gekocht dat ze nooit eerder nodig had gehad. Nadien was ze zesentwintig geworden en droeg ze haar bh met een zeker genoegen.

Ze trok een spijkerbroek aan en een zwart T-shirt met de tekst CONSIDER THIS A FAIR WARNING. Ze vond haar sandalen en haar zonnehoed en hing een zwarte nylon tas over haar schouder.

Op weg naar de uitgang hoorde ze gemompel van een groepje hotelgasten bij de receptie. Ze minderde vaart en spitste haar oren.

'Just how dangerous is she?' vroeg een donkere vrouw met een harde stem en een Europees accent. Lisbeth herkende haar van een charter-

gezelschap uit Londen dat tien dagen daarvoor was aangekomen.

Freddie McBain, de grijzende receptionist die Lisbeth Salander altijd met een vriendelijk lachje begroette, keek bezorgd. Hij verklaarde dat de instructies aan alle hotelgasten gegeven moesten worden en dat er geen reden tot ongerustheid was als de gasten alle instructies zorgvuldig opvolgden. Zijn antwoord leverde een stortvloed van vragen op.

Lisbeth Salander trok haar wenkbrauwen op en liep naar de bar, waar ze Ella Carmichael achter de toog aantrof.

‘Waar gaat het over?’ vroeg ze terwijl ze met haar duim naar het groepje bij de receptie wees.

‘Mathilda dreigt ons met een bezoek te vereren.’

‘Mathilda?’

‘Mathilda is een orkaan die een paar weken geleden voor de kust van Brazilië is ontstaan en die vanochtend dwars door Paramaribo is getrokken, de hoofdstad van Suriname. Het is onduidelijk welke richting ze op gaat, vermoedelijk meer naar het noorden in de richting van de VS. Maar als ze de kust volgt in westelijke richting, liggen Trinidad en Grenada op de route. Dan kan het winderig worden.’

‘Ik dacht dat het orkaanseizoen voorbij was.’

‘Dat is het ook. We hebben altijd orkaanwaarschuwingen in september en oktober. Maar nu is het klimaat zo in de war door het broeikaseffect en zo, dat je nergens meer zeker van kunt zijn.’

‘Oké. En wanneer wordt Mathilda verwacht?’

‘Binnenkort.’

‘Moet ik iets doen?’

‘Lisbeth, orkanen zijn niet om mee te spotten. We hadden in de jaren zeventig van de vorige eeuw een orkaan die hier op Grenada een enorme ravage heeft aangericht. Ik was toen elf en woonde in een dorp bij de Grand Etang op de weg naar Grenville, en ik zal die nacht nooit vergeten.’

‘Hm.’

‘Maar je hoeft niet ongerust te zijn. Blijf zaterdag in de buurt van het hotel. Pak een tas met spullen die je niet kwijt wilt raken, zoals die computer waar je altijd mee zit te spelen, en neem die mee als het bevel komt om naar de stormkelder te gaan. Dat is alles.’

‘Oké.’

‘Wil je wat drinken?’

‘Nee.’

Lisbeth Salander liep zonder wat te zeggen weg. Ella Carmichael

schudde glimlachend haar hoofd. Het had een paar weken geduurd voordat ze aan dat wonderlijke meisje was gewend, maar ze had wel begrepen dat Lisbeth Salander niet verwaand was, ze was gewoon totaal anders. Maar ze betaalde haar drankjes zonder gemor, bleef redelijk nuchter, besteedde geen aandacht aan anderen en maakte nooit ruzie.

Het openbaar vervoer van Grenada bestond hoofdzakelijk uit fantasievol gedecoreerde minibuses die af en aan reden zonder rekening te houden met vertrektijden en andere formaliteiten. Ze pendelden zolang het licht was. Maar na het invallen van de duisternis was het grotendeels onmogelijk om je zonder eigen auto te verplaatsen.

Lisbeth Salander hoefde maar een minuut langs de weg naar Saint George's te wachten voordat een van de busjes afremde. De chauffeur was een rasta en had keihard *No Woman No Cry* op staan. Ze sloot haar oren af, betaalde haar dollar en wurmde zich tussen een stevige dame met grijs haar en twee jongens in schooluniform.

Saint George's lag in een U-vormige baai die The Carenage, de binnehaven, vormde. Rond de haven verhieven zich steile heuvels met woonhuizen, oude koloniale gebouwen en een vesting, Fort Rupert, die helemaal op de punt van een steile rots bij de landtong lag.

Saint George's was een extreem compacte en samengevoegde stad met smalle straatjes en talloze steegjes. De huizen klommen tegen de heuvels op en buiten een gecombineerd cricketveld en een renbaan aan de noordkant van de stad was er vrijwel geen horizontaal vlak.

Ze stapte halverwege de haven uit en wandelde naar MacIntyre's Electronics op de top van een korte, steile helling. Grotendeels alle producten die op Grenada werden verkocht, waren geïmporteerd uit de VS of Engeland en kostten daardoor twee keer zo veel als op andere plaatsen, maar daar stond tegenover dat de zaak airconditioning had.

De reservebatterijen die ze had besteld voor haar Apple PowerBook (G4 titanium met een 17'-scherm) waren eindelijk gearriveerd. In Miami had ze een Palm-handcomputer met inklapbaar toetsenbord aangeschaft waarop ze haar e-mail kon lezen en die ze gemakkelijk in haar nylontas mee kon nemen in plaats van haar PowerBook mee te slepen, maar het was een slechte vervanging van de 17'-monitor. De originele batterijen waren echter slecht geworden en gingen telkens maar een halfuur mee voordat ze weer moesten worden opgeladen, wat een ellende was als ze buiten op het terras bij het zwembad wilde

zitten en ook omdat de stroomvoorziening op Grenada nogal wat te wensen overliet. Ze betaalde met een creditcard die op naam stond van Wasp Enterprises, stopte de batterijen in de nylontas en ging weer naar buiten, de middaghitte in.

Ze bracht een bezoek aan de Barclays Bank en nam 300 dollar op en ging vervolgens naar de markt, waar ze een bos wortelen, zes mango's en een anderhalve literfles mineraalwater kocht. Haar nylontas was aanzienlijk zwaarder geworden en toen ze weer bij de haven kwam, had ze honger en dorst. Ze wilde eerst naar The Nutmeg gaan, maar de ingang van het restaurant leek totaal verstopt met gasten. Ze liep verder naar het rustiger Turtleback, helemaal aan het eind van de haven, nam plaats op de veranda en bestelde een bord calamares met gebakken aardappels en een flesje Carib, het plaatselijke bier. Ze trok een achtergebleven exemplaar van de plaatselijke krant *Grenadian Voice* naar zich toe en keek dat in twee minuten door. Het enige artikel dat van belang was, was een pathetische waarschuwing voor de mogelijke komst van Mathilda. De tekst was geïllustreerd met een foto die een ingestort huis voorstelde en een herinnering was aan de ravage na de eerste grote orkaan die het land had geteisterd.

Ze vouwde de krant op, nam een slok Carib direct uit het flesje en leunde achterover, toen ze de man van kamer 32 vanuit de bar de veranda op zag komen. Hij had zijn bruine aktetas in zijn ene hand en een groot glas Coca-Cola in de andere. Zijn ogen gleden zonder blijk van herkenning over haar heen voordat hij aan de andere kant van de veranda ging zitten en zijn blik op het water voor het restaurant richtte.

Lisbeth Salander bekeek de man en profiel. Hij leek totaal afwezig, zat eerst zeven minuten doodstil en tilde toen opeens zijn glas op en nam drie grote slokken. Hij zette het glas weer neer en hervatte zijn staren. Na een tijdje deed Lisbeth haar tas open en pakte ze *Dimensions in Mathematics*.

Lisbeth was haar hele leven al gek geweest op puzzels en raadsels. Toen ze negen was, had ze van haar moeder een Rubiks-kubus gekregen. Die had haar vermogen tot logisch denken bijna veertig frustrerende minuten op de proef gesteld voordat ze eindelijk had ingezien hoe het werkte. Daarna had ze geen problemen meer gehad om hem goed te draaien. Ze had nooit fouten gehad in vragen in intelligentietests van de kranten; vijf vreemdsoortig gevormde figuren en de vraag hoe de zesde in de serie eruit moest zien. Het antwoord was voor haar altijd zo klaar als een klontje.

Op de basisschool had ze optellen en aftrekken geleerd. Vermenigvuldigen, staartdelingen en meetkunde waren een natuurlijke aanvulling. Ze kon de rekening bij een restaurant optellen, een factuur opstellen en de baan berekenen van een artilleriegranaat die met een bepaalde snelheid in een bepaalde hoek werd afgevuurd. Dat waren vanzelfsprekendheden. Voordat ze het artikel in *Popular Science* had gelezen, was ze nooit ook maar één seconde gefascineerd door wiskunde of had ze ook maar bedacht dat de tafels van vermenigvuldiging mathematiek waren. De tafels van vermenigvuldiging, dat was iets wat ze in een middag op school uit haar hoofd had geleerd en ze had niet kunnen begrijpen waarom de meester daar een heel jaar over was blijven doorzeuren.

Plotseling had ze de onverbidelijke logica vermoed die achter de gepresenteerde redeneringen en formules moest zitten, wat haar naar de planken met wiskundeboeken van de academische boekhandel had geleid. Maar pas toen ze *Dimensions in Mathematics* had opengeslagen, was er een heel nieuwe wereld voor haar opengegaan. Wiskunde was eigenlijk een logische puzzel met oneindige variaties; raadsels die konden worden opgelost. De truc was niet om rekenvoorbeelden op te lossen, want vijf maal vijf was altijd vijftientig. De truc was om de structuur te begrijpen van de verschillende regels die het mogelijk maakten om elk willekeurig wiskundig probleem op te lossen.

Dimensions in Mathematics was geen strikt leerboek in de wiskunde, maar een 1.200 pagina's dikke pil over de geschiedenis van de wiskunde, van de oude Grieken tot de huidige pogingen om sferische astronomie te beheersen. Het werd beschouwd als de Bijbel, in dezelfde klasse als wat Diophantos' *Arithmetica* ooit voor serieuze wiskundigen had betekend – en nog steeds betekent. Toen ze *Dimensions* voor de eerste keer op het terras van het hotel aan de Grand Anse Beach had opengeslagen, was ze plotseling beland in een betoverende wereld van cijfers. In een boek geschreven door een auteur die niet alleen pedagogisch was, maar er tevens in slaagde de lezer te vermaken met anekdotes en overrompelende problemen. Ze kon de wiskunde volgen van Archimedes tot aan het huidige Jet Propulsion Laboratory in Californië. Ze begreep de methodes waarmee de problemen werden opgelost.

De stelling van Pythagoras ($a^2+b^2=c^2$), ongeveer 500 jaar voor Christus geformuleerd, werd een aha-erlebnis. Ze begreep plotseling de inhoud van wat ze al in de bovenbouw, tijdens een van de weinige

lessen die ze had bijgewoond, uit haar hoofd had geleerd. *In een rechthoekige driehoek is het kwadraat van de lengte van de hypotenusa gelijk aan de som van de kwadraten van de lengten van de rechthoekszijden.* Ze raakte gefascineerd door de ontdekking van Euclides, in 300 voor Christus, dat een perfect getal altijd *een veelvoud van twee getallen is, waarbij het ene getal een macht is van 2 en het andere wordt gevormd door het verschil tussen de volgende macht van 2 en 1.* Dat was een verfijning van de stelling van Pythagoras en ze zag in dat de combinaties oneindig waren.

$$6=2^1x(2^2-1)$$

$$28=2^2x(2^3-1)$$

$$496=2^4x(2^5-1)$$

$$8.128=2^6x(2^7-1)$$

Zo kon ze een hele tijd doorgaan zonder een getal te vinden dat met die regel brak. Dat was een logica die Lisbeth Salanders gevoel voor het absolute aansprak. Ze werkte vrolijk Archimedes, Newton, Martin Gardner en diverse andere klassieke wiskundigen door.

Daarna kwam ze bij het hoofdstuk over Pierre de Fermat, wiens wiskundige raadsel, het theorema van Fermat, haar zeven weken lang verblufte. Wat op zich een beperkte tijdspanne was, aangezien Fermat de wiskundigen bijna vierhonderd jaar lang tot waanzin had gedreven, voordat een Engelsman met de naam Andrew Wiles er pas in 1993 in was geslaagd Fermats puzzel op te lossen.

Het theorema van Fermat was een verleidelijk eenvoudige opgave.

Pierre de Fermat werd in 1601 geboren in Beaumont-de-Lomage in het zuidwesten van Frankrijk. Opvallend genoeg was hij niet eens wiskundige, hij was een ambtenaar die zich in zijn vrije tijd bezighield met wiskunde, als een soort bizarre hobby. Toch wordt hij beschouwd als een van de meest begaafde, autodidactische wiskundigen ooit. Net als Lisbeth Salander was hij verzot op het oplossen van puzzels en raadsels. Hij had er vooral plezier in andere wiskundigen een hak te zetten door problemen te construeren maar de oplossing er niet bij te geven. De filosoof René Descartes gaf Fermat een reeks denigrerende epitheta terwijl zijn Engelse collega John Wallis hem 'die verdomde Fransman' noemde.

In 1630 verscheen een Franse vertaling van Diophantos' boek *Arithmetica*, dat een compleet overzicht bevatte van de getaltheorieën die Pythagoras, Euclides en andere klassieke wiskundigen hadden gefor-

muleerd. Toen Fermat de stelling van Pythagoras bestudeerde, creëerde hij in een uitbraak van complete genialiteit zijn onsterfelijke probleem. Hij formuleerde een variant op de stelling van Pythagoras. In plaats van $(a^2+b^2=c^2)$ zette Fermat het vierkant om in een kubus, $(x^3+y^3=z^3)$.

Het probleem was dat de nieuwe vergelijking geen heeltallige oplossingen leek te hebben. Wat Fermat daarmee had gedaan, was dat hij door middel van een kleine academische verandering een formule die een oneindig aantal perfecte oplossingen had, veranderde in een doodlopende weg die helemaal geen oplossing had. En dat was juist zijn theorema: Fermat beweerde dat er nergens in het oneindige universum van de getallen een heel getal was waarbij een kubus kon worden uitgedrukt als de som van twee kubussen, en dat dat algemeen was voor alle getallen die een hogere macht hebben dan het cijfer 2, dus precies de stelling van Pythagoras.

Dat dat het geval was, daar waren andere mathematici het snel over eens. Door middel van trial-and-error konden ze constateren dat ze geen enkel getal konden vinden dat Fermats bewering kon weerleggen. Het probleem was alleen dat ze, ook al zouden ze tot in de eeuwigheid doorrekenen, niet alle bestaande getallen zouden kunnen testen, dat zijn er immers oneindig veel, en daardoor konden de wiskundigen er niet voor honderd procent zeker van zijn dat het volgende getal het theorema van Fermat niet omver zou gooien. Binnen de mathematica moeten beweringen namelijk mathematisch bewezen kunnen worden en met een algemeen geldende en wetenschappelijk correcte formule kunnen worden uitgedrukt. Wiskundigen moeten op een podium de woorden uit kunnen spreken: 'Het is zo omdat ...'

Fermat stak zoals gewoonlijk zijn middelvinger naar zijn collega's op. Het genie krabbelde de probleemstelling in de marge van zijn exemplaar van *Arithmetica* en beëindigde het geheel met een paar regels. *Cuius rei demonstrationem mirabilem sane detexi hanc marginis exiguitas non caperet.* Die regels werden onsterfelijk in de geschiedenis van de wiskunde: *Ik heb waarlijk een spectaculair bewijs voor deze stelling gevonden, maar deze marge is te smal om het te bevatten.*

Als het zijn bedoeling was geweest om zich de woede van zijn collega's op de hals te halen, dan was hij daar uitstekend in geslaagd. Sinds 1637 heeft zo goed als iedere zichzelf respecterende mathematicus er tijd aan besteed, regelmatig zelfs onafzienbare tijd, om te proberen bewijs te vinden voor de grote of laatste stelling van Fermat. Generaties denkers slaagden daar niet in, tot Andrew Wiles in 1993 met het

verlossende bewijs kwam. Hij had toen vijftientig jaar over het raadsel nagedacht en de laatste tien jaar bijna fulltime.

Lisbeth Salander was totaal perplex.

Ze was eigenlijk helemaal niet geïnteresseerd in het antwoord. Het ging haar om het oplossen van het probleem. Als iemand haar een raadsel voorlegde, dan loste ze het op. Voordat ze de principes van de redeneringen begreep, duurde het een hele tijd voordat ze de getallemysteriën had ontrafeld, maar ze kwam altijd tot het juiste antwoord voordat ze bij de uitkomsten keek.

Om die reden pakte ze een vel papier en begon ze cijfers neer te kalen toen ze Fermats theorema had gelezen. Maar ze slaagde er niet in bewijs te vinden voor het raadsel van Fermat.

Ze weigerde bij de oplossingen te kijken en sloeg daarom het hoofdstuk waarin Andrew Wiles' uitkomst werd gepresenteerd over. Ze las daarentegen *Dimensions* uit en constateerde dat geen van de andere problemen die in het boek werden gepresenteerd haar veel hoofdbrekens opleverden. Daarna keerde ze elke dag met toenemende irritatie terug naar het raadsel van Fermat en piekerde ze erover welk 'spectaculair bewijs' Fermat kon hebben bedoeld. Elke poging die ze deed, bleek een doodlopende weg.

Ze keek op toen de man van kamer 32 plotseling opstond en naar de uitgang liep. Ze spiekte op haar horloge en constateerde dat hij ruim twee uur en tien minuten onbeweeglijk had gezeten.